

Sygn. akt III AUa 627/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski
Sędziowie:	SSA Michał Bober (spr.) SSA Maria Sałańska – Szumakowicz
Protokolant:	Agnieszka Skwirowska- Schoeneck

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2012 r. w Gdańsku

sprawy P. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku- VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 lutego 2012 r., sygn. akt VIII U 1512/11

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

P. K. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmawiającej prawa do emerytury pomostowej

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gdańsku zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej opierając rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

P. K., ur. (...), w dniu 2 lutego 2011 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Pozwany organ rentowy, na podstawie przedłożonej dokumentacji, uznał, iż ubezpieczony udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy, tj. ponad 25 lat stażu pracy, w tym początkowo 12 lat 8 miesięcy i 4 dni pracy w warunkach szczególnych. Wskutek odwołania P. K. od powyższej decyzji organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające na okoliczność faktycznego zatrudnienia ubezpieczonego w szczególnych warunkach, w wyniku czego decyzjami z dnia 04 maja 2011 r. i 07 lipca 2011 r., wydanymi w związku

z przedłożeniem nowych dowodów przez ubezpieczonego ponownie odmówił mu przyznania prawa do emerytury pomostowej, z tą zmianą, iż uznał okres pracy w Stoczni Marynarki Wojennej S.A. w okresie od 14 lutego 1989r. do 30 czerwca 1990r. na stanowisku monter ślusarskiego wyposażenia okrętowego, co spowodowało ostatecznie uznanie, iż ubezpieczony wykazał okres 14 lat, 1 miesiąc i 29 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Pozwany do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nadal nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. od 8 lipca 1985 roku do 31 lipca 1986 roku, bowiem zgodnie z wyjaśnieniem zakładu pracy nie wykonywał on pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz w Stoczni (...) S.A. w G. od 16 lipca 1990 roku do 31 stycznia 1992 roku wobec braku odpowiedniego świadectwa wystawione go przez zakład. Ubezpieczony nie pozostaje w stosunku pracy. W toku postępowania odwoławczego ustalono, iż w okresie od 8 lipca 1985 roku do 31 lipca 1986 roku ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G., na stanowisku maszynisty maszyn i urządzeń przepompowni i oczyszczalni ścieków. W powyższym okresie ubezpieczony nie wykonywał prac wymienionych w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. W okresie od 16 lipca 1990 roku do 31 stycznia 1992 roku ubezpieczony był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. w G., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w charakterze montera kadłubów okrętowych. Praca ubezpieczonego jako montera kadłubów okrętowych polegała na montowaniu podstawowych elementów statków wykonanych na hali produkcyjnej, które były przewożone na statki i tam montowane. Taką pracę wykonywał ubezpieczony zarówno w okresie od 6 lipca 1990r. do 31 stycznia 1992r., jak i w okresie od 20 lutego 1992r. do 31 grudnia 1998r. i w okresach następnym od 1 stycznia 1999r. do 09 maja 2007r., uznanych przez ZUS jako okresy pracy w szczególnych warunkach.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach osobowych, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. Ustaleń faktycznych, dotyczących charakteru wykonywanej pracy, Sąd dokonał na podstawie wiarygodnych zeznań świadka M. K. oraz zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony. Zarówno świadek, jak i ubezpieczony szczerze i szczegółowo opisali zakres obowiązków zawodowych montera kadłubów okrętowych. Zeznanie powyższe Sąd ocenił jako szczerze i logiczne.

Odwołanie ubezpieczonego P. K. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie pozostaje w stosunku pracy. Spornym pozostawało ustalenie, czy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. w dniu 1 stycznia 2009 roku, ubezpieczony posiadał wymagany okres pracy

w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy lub 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach, w wymiarze 15 lat. Pozwany nie uznał okresów zatrudnienia ubezpieczonego przed dniem 1 stycznia 1999 roku, jako pracy w warunkach szczególnych - w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. od 8 lipca 1985 roku do 31 lipca 1986 roku oraz w Stoczni (...) S.A. w G. od 16 lipca 1990 roku do 31 stycznia 1992 roku. Stosownie do treści art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 roku. Wskazanego wyżej ograniczenia dowodowego, dotyczącego ustalania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie zaświadczenia wystawionego przez płatnika składek, nie stosuje się w postępowaniu odwoławczym przed okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych. Przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 20, poz. 85 ze zm.), nakazujące stosowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 1 ust. 3 wym. ustawy), nie zawierają ograniczeń dowodowych. Na podstawie zaświadczenia pracodawcy z 5 lipca 2011 roku i wobec braku innych dowodów, Sąd ustalił, iż w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. od 8 lipca 1985 roku do 31 lipca 1986 roku, na stanowisku maszynisty maszyn i urządzeń przepompowni i oczyszczalni ścieków, ubezpieczony nie wykonywał prac wymienionych w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych lub 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach. Z wyjaśnień ubezpieczonego wynikało, iż obowiązki wynikające z zatrudnienia w (...) nie kwalifikowały do uznania tej pracy za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 31 ustawy o emeryturach i rentach, wbrew zaświadczeniu wystawionym przez (...). Nadto prace tych nie można uznać także za prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy pomostowej, wobec uzasadnionego zanegowania powyższego przez zakład pracy. Zatem okres ten nie podlega zaliczeniu do okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu jednakże inny okres pracy może być uznany za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Z uwagi na brak stosownego zaświadczenia, wymaganego przez ustawę pomostową, wystawionego przez Stocznię S.A. za okres 1990 - 1992, Sąd uznał za zasadne przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. od 16 lipca 1990 roku do 31 stycznia 1992 roku. W orzecznictwie sądowym powszechnie przyjęto, iż w sądowym postępowaniu odwoławczym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Przeprowadzone przez Sąd w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe potwierdziło, że okresem zatrudnienia ubezpieczonego wykonywanym w szczególnych warunkach jest okres pracy od 16 lipca 1990 roku do 31 stycznia 1992 roku, który to okres - wraz z uwzględnionym przez ZUS okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat, 1 miesiąc i 29 dni pracy - przekracza wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W tym czasie - jak wynika z akt osobowych oraz wyjaśnień ubezpieczonego i zeznań świadka - ubezpieczony wykonywał takie same prace i miał taki sam zakres obowiązków jak w okresach wskazanych wyżej, przepracowanych w Stoczni od 20 lutego 1992r. do 09 maja 2007r., a uznanych przez ZUS jako okresy pracy w szczególnych warunkach wymienionych w Wykazie A, dział III poz. 90 Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. (Dz. U. Nr 8 poz.43). Ubezpieczony w ww. spornym okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace montera kadłubów okrętowych - tak samo jak w okresie uznanym przez ZUS - co potwierdzają dokumenty zgromadzone w aktach osobowych ubezpieczonego, tj. kserokopia świadectwa pracy z 31.01.1992r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 11.06.2007r., świadectwo pracy z 31.01.1992r., adnotacja pracodawcy na piśmie z 31.10.1991r. o rozwiązaniu umowy o pracę, angaż z 05.11.1990r., pozostałe dokumenty z akt osobowych po ponownym zatrudnieniu od 20.02.1992r., zeznania świadka M. K. oraz zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony. Ubezpieczony wskazał na specyfikę swojej pracy w spornym okresie. Treść jego zeznań znalazła potwierdzenie w zeznaniach przesłuchanego w sprawie świadka. Świadek M. K. jako współpracownik ubezpieczonego w spornym okresie posiadał wiedzę na temat charakteru i rodzaju wykonywanej przez niego pracy. Świadek podał zakres czynności wykonywanych przez ubezpieczonego oraz opisał specyfikę jego pracy w spornym okresie. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału

dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornym ww. okresie wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych. Pozwany nie przedstawił dowodów, które przeczyłyby takiemu uznaniu. Tym samym ubezpieczony wykazał wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach, spełnia zatem warunki do przyznania mu emerytury pomostowej, przy czym emeryturę należało przyznać ubezpieczonemu od daty ukończenia 60 lat.

Apelację od wyroku wywiódł organ rentowy zarzucając rozstrzygnięciu:

- 1) naruszenie prawa materialnego - art. 49 pkt 3 ustawy z dnia 19 12 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U z 2008 roku Nr 237, poz. 1656) poprzez przyznanie P. K. prawa do emerytury pomostowej poczynając od dnia 01.03.2011 roku;
- 2) naruszenie prawa materialnego – art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 19 12 2008 roku o emeryturach pomostowych;
- 3) naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń faktycznych co do przysługujących uprawnień do emerytury pomostowej.

W konsekwencji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Odnosząc się do zeznań świadka M. K., na którym to dowodzie Sąd oparł rozstrzygnięcie, pozwany wskazał, że świadek zeznał, iż ubezpieczony w okresie 1990 – 1992 pracował na dużej hali montażowej elementów służących do budowy statku. Na dużej hali stoczniowej powstawały duże moduły statków (12 na 12 metrów i większe), które następnie inna odrębna brygada przewoziła na statek i je montowała. Tym samym w ocenie apelanta w żaden sposób nie można stwierdzić, że wykonywane prace przez P. K. w okresie zatrudnienia w Stoczni (...) S A od 16.07.1990 roku do 31.01.1992 roku mieszczą się w wykazie prac w szczególnych warunkach wymienionych w załączniku numer 1 i 2 do ustawy z dnia 19.12.2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U z 2008 roku Nr 237, poz. 1656).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem odwołania.

Sąd I instancji wadliwie zastosował przepisy prawa materialnego, skutkiem czego podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia art. 49 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) należało uznać za uzasadniony.

Bezspornym jest, że wnioskodawca po dniu 31.12.2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zarówno w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych jak też w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jt.: Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Stosownie do art.49 ustawy Prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

pkt 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

pkt 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

pkt 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Regulacja wynikająca z art.49 ustawy jest zatem regulacją szczególną w stosunku do tej, jaka wynika z art.4 ustawy. Odstępstwo od zasady wynikającej z art.4 pkt 6 ustawy (tzn. obowiązku wykonywania pracy w szczególnych warunkach po dniu 31.12.2008r.) zawężone jest jednak wyłącznie do tych ubezpieczonych, którzy na dzień 01.01.2009r. legitymują się okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych ale wyłącznie w rozumieniu ustawy o emeryturach

pomostowych. Nie wystarczy zatem wykazanie się na ten dzień wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem konieczne jest także aby praca ta była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (art.49 pkt 3). Sąd Apelacyjny w Gdańsku w całej rozciągłości podziela rozważania prawne poczynione w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie II UK 164/11 - LEX nr 1171289. W motywach wskazanego orzeczenia Sąd Najwyższy zważył m.in., że „warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieconemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany.”

Podzielając powyższe rozważania wskazać należy, że Sąd I instancji wadliwie oceniał okres pracy wnioskodawcy z perspektywy przepisów ustawy o emeryturach i rentach... pomijając obowiązek dokonania oceny, czy okres wskazywany przez wnioskodawcę może być uznany za okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Zakres prac uznawanych za prace w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych został natomiast znacznie zawężony od prac uznawanych za wykonywane w warunkach szczególnych w rozumieniu dotychczasowych przepisów. Tylko niewielki zakres prac dotychczas ocenianych jako prace w warunkach szczególnych zachowało ten status w ramach ustawy o emeryturach pomostowych. Tak też załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych zawierający wykaz wszystkich prac w szczególnych warunkach nie przewiduje, aby taki charakter miały „prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach” kwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych na podstawie wykazu A (Dział III poz. 90) stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Taki charakter mają natomiast prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.). (poz.28 załącznika nr 1) oraz prace bezpośrednio przy malowaniu, nitowaniu lub montowaniu elementów wyposażenia w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.). (poz.29 załącznika nr 1)

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego nie wynika aby wnioskodawca wykonywał tego rodzaju prace a tym bardziej by prace te były przez wnioskodawcę wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z niekwestionowanych ustaleń stanu faktycznego dokonanych przez Sąd I instancji wynika, że wnioskodawca wykonywał prace przy montażu elementów na dużej hali produkcyjnej. W ramach przyjętej technologii pracy poszczególne elementy kadłuba były ze sobą montowane w całość. W efekcie co najwyżej pewien finalny wycinek prac, w końcowej fazie produkcji elementu kadłuba, tj w momencie wykonywania prac wykończeniowych (wewnątrz elementów uprzednio złączonych w większą całość) może być postrzegany z perspektywy wyżej opisanych prac zawartych w załączniku do ustawy.

Dla rozstrzygnięcia nie ma natomiast żadnego znaczenia sposób kwalifikacji prac wykonywanych w pozostałym okresie zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G.. Faktem jest, że pozwany nie kwestionował tego okresu, jako okresu pracy w warunkach szczególnych, przy czym trudno jest ocenić, czy okres ten pozwany uznaje jako okres pracy w warunkach szczególnych wyłącznie w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach..., czy także w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Wystawione przez byłego pracodawcę wnioskodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych podlega ocenie jako dokument prywatny. Pochodzące od pracodawcy zaświadczenie o pracy

w warunkach szczególnych jest jedynym dowodem jaki może być przedstawiony w postępowaniu administracyjnym przed ZUS. W sądowym postępowaniu odwoławczym jest zaś jednym z dowodów mającym taką samą moc dowodową jak każdy inny dowód, w szczególności dowód z dokumentu prywatnego. Świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadctwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadctwo traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 13 września 2011 r. w sprawie I UK 107/11, z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie I UK 316/08 i wielu innych) Istotne wątpliwości, co do prawdziwości twierdzeń zawartych w tym dokumencie muszą być zweryfikowane przy pomocy innych dowodów, których obowiązek naprowadzenia spoczywa ciągle na wnioskodawcy. W sprawie, gdzie przedmiotem ustaleń Sądu ma być charakter zatrudnienia w okresie dawnym, gdzie większość dokumentów jest niekompletna a więc wysoce utrudnione jest ustalenie faktów wyłącznie w oparciu o istniejące dokumenty, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania świadków jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do emerytury. Oceniając tak zebrany materiał dowodowy Sąd musi mieć na względzie nie tylko oczywiste zacieranie się w pamięci świadków pewnych istotnych faktów ale także i naturalne dążenie do złożenia zeznań przychylnych względem dawnego kolegi, przełożonego czy podwładnego. Nie zarzucając nawet tak składanym zeznaniom celowego rozmijania się z prawdą, praktyka rozstrzygania podobnych spraw wskazuje, że wspomniana wyżej przychylność wiąże się często z postrzeganiem charakteru pracy poprzez podobieństwo do pracy własnej czy też innych pracowników. W konsekwencji ocena osobowych źródeł dowodowych musi być wolna od jakiegokolwiek naiwności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego. Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala na dokonanie oceny, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia (tak spornym jak też niekwestionowanym przez pozwanego jako okres pracy w warunkach szczególnych) wykonywał pracę montera elementów kadłuba statków na hali produkcyjnej. Nie jest to zaś praca w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych i przywołanego załącznika.

Już powyższa konstatacja prowadzić winna do oddalenia odwołania. W konsekwencji Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok stosownie do art.386 §1 k.p.c. i oddalił odwołanie przy uwzględnieniu art.477¹⁴ §1 k.p.c.

Marginalnie zważyć tylko wypada, że Sąd I instancji wadliwie ocenił pracę wnioskodawcy, jako pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach... Stosownie do wykazu A (Dział III poz. 90) załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników... za prace w warunkach szczególnych uznaje się prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach. Poza sporem pozostaje, że wnioskodawca wykonywał swoje obowiązki na hali produkcyjnej, co wynika zarówno z zeznań wnioskodawcy jak i świadka, na którego zeznaniach Sąd I instancji oparł swoje ustalenia. Tylko część prac wykonywana była przez wnioskodawcę na statku, po przetransportowaniu tam zmontowanych elementów kadłuba. W konsekwencji nieporozumieniem jest także przyjmowanie, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze prace w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach...